

לכבוד

עו"ד יהודה ויינשטיין

היועץ המשפטי לממשלה

רחוב סלאח אל-דין 29 - ירושלים

ובפקס: 02-6467001

שלום רב,

הנדון: פעולות בלתי חוקיות של המשטרה נגד משתתפי פעולות המחאה

בתקופה האחרונה

הרינו לפנות אליכם בעניין התנהלותה הגובלת באי חוקיות של משטרת ישראל נגד משתתפי המחאות שאירעו ברחבי הארץ ובמיוחד בקרב האזרחים הערבים בתקופה האחרונה, ובמיוחד בעקבות רציחתו של הנער מוחמד אבו ח'דיר ובמהלך מבצע "צוק איתן" כדלקמן:

1. נתחיל ונציין כי בתקופה הרלבנטית לפנייתנו זו מספר המעצרים שבוצעו הינו קרוב ל-1,500 מפגינים; הוגשו קרוב ל-350 כתבי אישום נגד צעירים שלפי הטענה השתתפו במחאות וביצעו עבירות לכאורה נגד שלום הציבור. נתונים אלה כשלעצמם ואשר לכל הדעות הינם גבוהים וחריגים מצדיקים, לדעתנו, את בדיקת התנהלותה של המשטרה נגד המפגינים. הדברים מקבלים משנה תוקף הן משום שהנושא נוגע במימושה של הזכות החוקתית לחופש ביטוי והן על רקע הביקורת השיפוטית של בתי המשפט במחוזות שונים נגד הטיפול המשטרתי במפגינים ששם התברר שהמשטרה ביצעה מעצרים אף ללא עילה כלשהי¹.

2. כפי שנפרט בפנייתנו זו, הפעולות בהן נקטה המשטרה מלווים בהפרה בוטה להוראות של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) תשנ"ו-1996 (להלן: "חסד"פ"), חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון מס' 14), התשס"ח-2008 (להלן: "חוק הנוער") והכל תוך התעלמות מהעקרונות ואמות המידה החלים על יישום סמכותה של המשטרה למנוע הפגנות או לפזרן, כפי שעולה מפסיקתו של בית המשפט העליון ומהנחייה מספר 3.1200 של היועץ המשפטי לממשלה בנושא חירות ההפגנה (להלן: "הנחיית היועמ"ש").

¹ ראו למשל: מ"י (נצרת) 10597-07-14 מדינת ישראל נ' כנאנה ואח' (לא פורסם, 6.7.14); מ"י (נצרת) 10464-07-14 מדינת ישראל נ' אבו רביע ואח' (לא פורסם, 6.7.14); מ"י (בי"ש) 11851-07-14 מדינת ישראל נ' אלאטרש ואח' (לא פורסם, 7.7.14); מ"י (חדרה) 10719-07-14 מדינת ישראל נ' מוחמד מחאמיד (לא פורסם, 8.7.14); מ"י (חדרה) 15546-07-14 מדינת ישראל נ' מוניר אנבאריה (לא פורסם, 8.7.14); בשי"ע (עכו) 14995-07-14 מדינת ישראל נ' כיאל ואח' (לא פורסם, 8.7.14); מ"י (חיפה) 28416-07-14 מדינת ישראל נ' בר ואח' (לא פורסם, 15.7.14); עמ"י (חיפה) 41151-07-14 מדינת ישראל נ' בר ואח' (לא פורסם, 21.7.14).

3. במקרים רבים מיהרה המשטרה לפזר הפגנות או משמרות מחאה, גם בנסיבות שאינן מעלות סכנה קרובה לוודאי לשלום הציבור ואף ללא חשש כלשהו לשלום הציבור; והיא השתמשה באופן פסול ושרירותי במעצרים המוניים של מפגינים ללא כל עילת מעצר, במעצרי מנע של אזרחים לפני הפגנות, בחקירה של קטינים בשעות המאוחרות של הלילה, בחקירה של קטינים ללא נוכחות אחד מהוריהם, בהסתרת פרסומים המהווים יסוד עובדתי בעבירות הסתה מעיני הסגורה, בהשתתות תנאי שחרור מכבידים ובלתי מידתיים מעצורים המשוחררים מתחנת המשטרה. התנהלות המשטרה מצביעה על פרשנות שגויה הן באשר לחירות ההפגנה והן באשר לעילות המעצר וזכויות העצורים, ומכאן הצורך בהתערבותך המיידית ובהנחייתך, במיוחד לאור הישנות המקרים שנסקור להלן.

4. לפני פירוט פנייתנו זו, נעיר כי גם התנהלות השוטרים התאפיינה בחלק מהמקרים בשימוש בכוח ובאלימות מופרזים נגד המפגינים שהובילו אף לאשפוז מספר לא קטן של מפגינים אך בעניין זה נפנה באופן נפרד למח"ש.

פיזור לא חוקי להפגנות חוקיות

5. מתברר כי הפגנות רבות פוזרו ללא עילה כלשהי ובניגוד לחוק. הם פוזרו בתואנה כי הן טעונות רישיון למרות שהן אינן נופלות תחת התנאים המצריכים רישיון הקבועים בסעיפים 84-83 לפקודה מספר 12.01.06, בנושא של רישוי אסיפות ותהלכות, של המשטרה (להלן: "פקודת המשטרה") הקובעים כי רק תהלכה בת חמישים איש ומעלה, או אסיפה בהשתתפות חמישים איש ומעלה שיש בה נאומים בנושא מדיני, חייבות ברישיון. הנחיית היועמ"ש, חוזרת על הנחיות החוק ומדגישה בסעיפים 7-8 כי הפגנה אינה חייבת ברישיון גם אם משתתפים בה מעל 50 איש, כל עוד אין בה נאומים מדיניים או תהלכה.

6. בתקופה הרלבנטית לפנייתנו זו, המשטרה פיזרה ולפעמים בכוח הפגנות שנשמר בהן הסדר וביצעה מעצרים המוניים. בחקירתם נחקרו העצורים אודות דעותיהם הפוליטיות ולגבי תוכן הקריאות שהושמעו בהפגנה, אף שקריאות אלה חוסים תחת חופש הביטוי. פעמים רבות יוצא כי לא נרשמים אירועים חריגים כלשהם, ומבלי שהסדר הציבורי יופר בצורה כלשהי, דבר שייתר את התערבות המשטרה. מכאן שמעצרים וחקירתם של המפגינים באותן הפגנות בוצעו שלא כדין, וכך גם שחרורם בתנאים מגבילים מתחנת המשטרה.

7. מתוך המקרים הדומים שאירעו במקומות שונים ברחבי הארץ, כמו גם מדברים שנאמרו על ידי קציני משטרה שונים שטענו כי הם פועלים על פי הנחיות שקיבלו, עולה חשש רציני, כי ניתנו הנחיות ברמה הארצית של המשטרה המורות על דיכוי ההפגנות ללא קשר לחוקיות ההפגנות וללא מתן מעמד כלשהו למימוש הזכות החוקתית להפגין. מהדוגמאות הרבות שטיפלנו בהן נביא לדוגמה את ההפגנה ביום 13.6.14 שהתקיימה בשד' בן גוריון בעיר חיפה. בהפגנה השתתפו כ- 40 איש להערכת המשתתפים וכ- 60 איש להערכת המשטרה. הם נשאו כרזות ומחו נגד מדיניות המעצרים המנהליים של מדינת ישראל בגדה המערבית ועזה. אותה הפגנה לא הייתה טעונת רישיון ולמרות זאת היא פוזרה שלא כדין ואף נעצר אחד המפגינים שהוא פעיל פוליטי בולט בחשד להתקהלות אסורה, ונעצר ל-24 שעות שלאחריהן הובא לבית משפט השלום בחיפה, שם הוחלט לשחררו אך נאסר עליו להתקרב לשד' בן גוריון בחיפה למשך 14 ימים. הערר שהוגש לביהמ"ש

המחוזי על תנאי השחרור התקבל ובוטלה ההרחקה. (ראו: עמ"י (חיפה) 30459-06-14 בר נ' משטרת ישראל משטרת ישראל מרחב חוף (לא פורסם, 17.6.14); ראו גם: מ"י 25242-06-14 משטרת ישראל מרחב חוף נ' בר (לא פורסם, 14.6.14).

מעצרי מנע ומעצרים בלתי חוקיים

8. תופעה אחרת שהתעוררה בתקופה זו היא "מעצרי המנע". המשטרה עצרה אזרחים כאשר כל המטרה הינה למנוע מהם להשתתף ו/או לארגן פעילויות מחאה. מעצרים מסוג זה מהווים ניצול לרעה של סמכויות החקירה והמעצר והם בלתי חוקיים בעליל כאשר מטרתם היחידה הינה להפחיד, להרתיע ולהניא את האזרחים מפעילות מחאה עתידית. ובכל מקרה המעצרים בוצעו גם ללא עילת מעצר וגם ללא צו מעצר של מי מן המפגינים בטענה שהם השתתפו בעבר בהפגנות. מעצרים כאלו מנוגדים להוראות סעיפים 23 ו-67 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) תשנ"ו-1996, לפיהם ניתן לעצור ללא צו רק אם קיים חשד סביר כי נעברה עבירה או עומד האדם לעבור עבירה.

9. כך למשל ביום 7.7.14 הגיעו ורד כאל ומחמוד גזאוי להשתתף בהפגנה שתוכננה בעיר העתיקה בעכו ושניהם נעצרו לפני תחילת ההפגנה בשעות ספורות רק משום שתכננו להשתתף בהפגנה (ראו: בשי"ע (עכו) 14995-07-14 משטרת ישראל תחנת עכו נ' כיאל ואח' (לא פורסם, 8.7.14).

10. מעצרים אלו פוגעים בחופש הביטוי ובחירות. כלל ידוע לכל, כי אין מגבילים זכויות אזרח רק בשל החשש של ביצוע עבירות עתידיות (לעניין זה ראו: ב"ש 84/96 ספירו נ' מדינת ישראל, פסמ"ח תשנ"ו(2)), כמו כן, מעצרי המנע הנ"ל מנוגדים להנחיית היועמ"ש בהנחיה שהוזכרה לעיל. בחלק העוסק ב"סמכויות המשטרה בקשר להתקהלות אסורה" (פסקה 22), מפורטים הצעדים ששוטר מוסמך לנקוט, אם יש לו "יסוד סביר להניח כי נעברה עבירה של התקהלות אסורה". מעצרי מנע אינם נופלים לגדר מקרים אלו והם כאמור מונעים מראש מימוש הזכות החוקתית להפגין ולחופש הביטוי ואף להרתעת מפגינים מהשתתפות בהפגנות. כמו כן, בוצעו מעצרים על אף שניתן היה להסתפק בעיכוב החשוד לפי סעיף 23(ג) לחוק המעצרים מאחר שבמקרים רבים לא היה כל יסוד לעילת מעצר.

שחרור בתנאים מגבילים

12. תלויות נוספות התקבלו במשרדנו מנחקרים אשר נתבקשו להתייצב בתחנת המשטרה אשר הוחתמו כעניין שבשגרה על תנאי שחרור שכוללים התחייבות להתייצב לחקירה בעתיד, וזאת גם כאשר הנחקר כלל לא נעצר ובנסיבות שבהן כלל לא הייתה קיימת עילת מעצר. למותר לציין, כי קיומם של יסוד סביר לחשד כי נעברה עבירה וקיומה של עילת מעצר, הינם תנאים מקדימים להחלטת הקצין הממונה לשחרר חשוד בתנאים, לרבות קביעת חלופת מעצר בדמות מעצר בית, וזאת בהתאם לאמור בסעיף 27(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996. זאת נזכיר, כי בהיעדר חשד סביר, אין מקום לשחרור מותנה אלא חובה על המשטרה לשחרר את העצור בלא כל מגבלה (לעניין זה ראו, **רינת קיטאי סנג'רו המעצר: שלילת החירות בטרם הכרעת הדין 212** (התשע"א); עוד ראו, שם, בעמוד 231-232). בעניין **הרשקוביץ** נבחנה השאלה האם התנאי המגביל הינו תנאי סביר וראוי בנסיבות העניין, ואת סבירות התנאים יש לבחון לאור הפגיעה בזכויות החשוד אל מול התכלית שמבקשת המשטרה להשיג, כך נאמר:

"יש להקפיד כי התנאים יעמדו ביחס מתאים והולם לעצם הסיכון הצפוי מהחשוד ולמידת הסיכון וכי ייבחנו על-פי מהותה של ההגבלה, אל מול זכויותיו של החשוד, טיבן של הזכויות ומידת הפגיעה בהן. פירוש זה אף עולה בקנה אחד עם העקרונות הקבועים בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו"

- ראו: בש"פ 2712/96 יוסף הרשקוביץ נ' מדינת ישראל, פד נ(2) 705, 711.

13. במקרים אחרים שחרור מפגניים שנעצרו מתחנת המשטרה הותנה בחתימה על תנאי שחרור מגבילים ובלתי מידתיים. כך למשל חלק מהעצורים ששחררו מתחנות המשטרה הורחקו מאזור מגוריהם עשרות קילומטרים ועל חלק אחר הושת מעצר בית מלא. הגבלות אלה אינן מידתיות לאור הפגיעה החמורה בזכותם לחופש הביטוי ובזכות להפגין ולאור הפגיעה בחופש התנועה שלהם אל מול התכלית שמבקשת המשטרה להשיג, שכן לא נשקפה מהעצורים כל סכנה קרובה לוודאי לביצוע כל עבירה שתפגע פגיעה קשה, רצינית וחמורה בשלום הציבור והסדר הציבורי. במקרים אלו לא היה כל קשר רציונאלי בין התנאים המגבילים לבין התכלית שביסוד המעצר וכי ניתן היה להסתפק באמצעים שלא פוגעים פגיעה ממשית בחירותם של העצורים ללא כל הצדקה הנראית לעין. חלק מהתנאים שהוטלו לא שירתו שום תכלית ראויה והם לקו בגורפות וחוסר מידתיות.

14. במקרים רבים, עצורים ששחררו בתנאים מגבילים נחקרו פעם אחת בלבד, לא נדרשו לסור לתחנת המשטרה לחקירה נוספת, דבר המעיד ולו לכאורה על כך כי תנאי השחרור המגבילים, היו לשווא. כך למשל ביום 7.7.14 נעצר מג'די מנסור מביתו בעיר טירה ולאחר חקירתו הוחלט לשחררו מתחנת המשטרה בתנאים של ההתחייבות להתייצב לחקירה, הפקדת עירבון וחתימה על ערבות, וכן הרחקה למשך שבעה ימים מביתו בטירה וזאת בהיעדר כל חשד סביר שנעברה כל עבירה ובהיעדרה של עילת מעצר. (ע"ק פ"ת) 21841-07-14 מג'די מנסור נ' משטרת ישראל – תחנת קדמה (לא פורסם, 13.7.14). וביום 15.7.14 נעצר טאהר סיף מביתו בכפר ערערה ונלקח לחקירה במשטרת עירון, שם נחקר על הפגנה בה השתתף. לאחר שמעצרו הוארך ל-24 שעות, הוחלט על ידי הקצין הממונה לשחררו מתחנת המשטרה בתנאים של ההתחייבות להתייצב לחקירה לכשיתבקש וערבות וכן הרחקה למשך עשרה ימים מ-"גזרת ואדי עארה" שלמעשה משמעותה הרחקה מביתו בערערה, וזאת בהיעדר כל חשד סביר שנעברה כל עבירה ובהיעדרה של עילת מעצר (ע"ק חדרה) 38841-07-14 טאהר סיף נ' משטרת ישראל – תחנת עירון (לא פורסם, 23.7.14).

חומר חסוי בבקשות מעצר לחשודים בביצוע עבירות הסתה לאלימות או לטרור

15. לאחרונה אנו עדים למעצרים של אזרחים רבים, אך בשל התבטאויות שפרסמו ברשתות החברתיות באינטרנט. כידוע, בשל הרגישות המיוחדת שבפתיחת חקירה בעבירות ביטוי ופרסום ובשל החשש מהאפקט המרתיע של עצם הפתיחה בחקירה נקבע בהנחיית פרקליט המדינה, הנחיה מס' 14.12 – פתיחה בחקירה בעניין בעל רגישות ציבורית רבה, כי חקירה מעין זו תיפתח רק באישורו של פרקליט המדינה.

16. במקרים אחדים שבגינן נחקרו עצורים על הסתה לגזענות או אלימות, החקירות התבססו על פרסומים שלפי הטענה פרסמו ברשתות חברתיות (למשל פייסבוק או טוויטר). יסוד הפרסום של עבירות אלה הוא היסוד העיקרי שבעבירה ולפי סעיף 34כד לחוק העונשין, הוא חייב להיות פומבי. במקרים רבים

סירבה המשטרה לאפשר לסנגוריה לעיין בפרסומים שהם נושא העבירות שבבסיס המעצר, ובית המשפט נעתר לבקשת המשטרה. כך למשל בעניין מעצרו של רג'א אגבאריה מיום 7.7.14 שנעצר בחשד, בין היתר, להסתה לאלימות או טרור בכך שפרסם דברי הסתה בפייסבוק (עמ"י (חיפה) 16410-07-14 **מדינת ישראל נ' אגבאריה** (לא פורסם, 8.7.14); ראו גם: מ"י (חדרה) 14475-07-14 **מדינת ישראל נ' אגבאריה** (לא פורסם, 8.7.14). וביום 9.10.13 נעצר ראזי נאבולסי בחשד להסתה לאלימות או לטרור ופרסום דברי תמיכה בארגון טרור וזאת בשל פרסומים שלפי הטענה פורסמו בחשבוננו ברשתות חברתיות (פייסבוק וטוויטר) (עמ"י (חיפה) 25975-10-13 **נאבולסי נ' משטרת ישראל מרחב חוף** (לא פורסם, 11.10.13); ראו גם: מ"י (חיפה) 22115-10-13 **משטרת ישראל מרחב חוף נ' נאבולסי** (לא פורסם, 10.10.13); ראו גם: עמ"י (חיפה) 31604-10-13 **נאבולסי נ' משטרת ישראל מרחב חוף** (לא פורסם 14.10.13). בשני המקרים הנ"ל, נבצרה מהסנגוריה האפשרות לעמוד על הפרסומים שבגינם נעצרו החשודים, המהווים את יסודות העבירות של הסתה לאלימות או טרור ולפרסום דברי תמיכה בארגון טרור.

17. באף מקרה מהמקרים שהוזכרו לעיל, לא ציינה המשטרה סיבה המצדיקה את הכללת הפרסומים שבגינם נעצרו אותם אזרחים כחומר חסוי. היעדר חשיפת החומר הוא בבחינת העלמת יסוד מיסודות העבירות שבגינן אותו אזרח נעצר, והדברים הנ"ל יורדים לשורשו של ההליך ומגיעים לדרגה של פסלות הליך המעצר כשלעצמו. לא למותר לציין, כי בהיעדר חשיפת הפרסום, שמטיבו הוא פומבי, נפגעת באופן ממשי זכותו של העצור בקיומו של הליך הוגן בעניינו.

הפרת הוראות חוק הנוער בטיפול המשטרה בעצורים קטינים

18. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון מס' 14), התשס"ח-2008 (להלן: "חוק הנוער"), נועד להתאים את הוראות החוק לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד ולחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הנורמות והכללים שנקבעו בחוק בעניין מעצרים וחקירתם של קטינים, נועדו לשפר את ההגנה על זכויות הקטינים ולהבטיח כי הטיפול בהם יהא שונה מהטיפול בעצור או נחקר בגיר.

19. במהלך פעולות המחאה האחרונות, עשרות מעצרים של קטינים בוצעו בניגוד לסעיף 10א לחוק הנוער, הקובע כי לא ייעצר קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בקטין תהיה פחותה. בחלק מהמקרים נמנעה נוכחות אחד מההורים או קרובי המשפחה במהלך החקירות וכך נחסמה זכותו של הקטין להתייעץ עם הוריו לפני תחילת החקירה, כך הפרה המשטרה פעם אחר פעם את החובה המוטלת עליה בחוק הנוער לאפשר נוכחות הורה בחקירות של קטינים.

20. לא זו אף זו, מספר רב של קטינים נעצרו או עוכבו בשעות הקטנות של הלילה ואף לפנות בוקר והובאו לחקירה בשעות הלילה או שעות הבוקר המוקדמות וזאת לסעיף 9י לחוק הנוער הקובע, כי קטין חשוד לא ייחקר במהלך הלילה, ופקודת המשטרה אף קובעת כי עיכוב או מעצר מתוכנן יתקיימו בשעות היום בלבד. חקירות קטינים בשעות אלו אסורה, אלא במקרים חריגים ביותר כפי שמפרט אותם החוק. מקרים אלו מעלים את הסיכון מפני הודאות שווא ופוגעת בשל כך בזכויותיהם של הקטינים.

21. כמו כן, במקרים רבים הורחקו קטינים מבתי הוריהם כחלופת מעצר שגריתית מבלי שיהא כל רציונל להרחקתם, ומבלי לתת משקל ראוי להרחקתם מחיק משפחתם ולהשלכות המרחיקות לכת שנגרמו להם כתוצאה מכך.

22. השימוש התדיר בחריגים המפורטים לעיל בחוק הנוער, הינו מנוגד לתכלית חוק הנוער ומשליך באופן שלילי וניכר על הקטינים בעיקר מבחינה נפשית. במקום שאנשי המשטרה יתייחסו לקטינים ברגישות הנדרשת בשל גילם, התפתחותם הפיזית, הרגשית וההשלכות שנובעות מעצם המגע שלהם עם רשויות האכיפה, אנשי המשטרה העדיפו להתעלם שוב ושוב מחוק הנוער מבלי לתת כל משקל ראוי לשיקולים שיקומיים ושילובם של הקטינים בחברה.

23. פסיקת בית המשפט העליון, קודם לתיקון 14, עמדה על הצורך להתייחס למעצר כאל מוצא אחרון לקטינים:

"לא בנקל יורה בית המשפט על מעצרים של קטינים מאחורי סורג וברית. עצם מעצרו של קטין מאחורי סורג וברית פגיעתו רבה משל מעצרו של מי שאינו קטין. תנאי מעצר ובית כלא, אף ללא התופעות הנלוות למקום זה, יש בהם כדי לגרום להלם ולזעזוע נפשיים חמורים. ולעתים קרובות, קרובות מדי, עלול הקטין להיקלע לעולם של סמים ועבריינות חמורה. לפיכך שומה על בית המשפט, שהוא אביהם של קטינים, להרחיק - ככל האפשר וככל הניתן - את הקטינים מהתנסות כגון זו".

- ראו: בש"פ 1363/93 י.צ. (קטין) נ' מדינת ישראל, פ"ד מז (2) 71, 77 (1993).

24. בית המשפט העליון עמד גם על השינוי שחל בסוגיית מעצרים של קטינים בתיקון 14:

"אכן, במסגרת תיקון 14 לחוק הנוער בוצעה רוויזיה מקיפה בסוגיית מעצרים של קטינים ובאה בו לידי ביטוי הכרת המחוקק כי לצד הצורך להגן על הציבור מפני עבריינים ולמצות עמם את הדין, יש ליתן נפקות ממשית לעובדת קטינותו של הנאשם בשל ההשלכות הקשות של שהות מאחורי סורג וברית על שלומו הגופני והנפשי והתפתחותו, ברוח האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד... שיקולי השיקום צריכים לקבל משנה תוקף בעניינם של קטינים בשל הסיכוי הרב יותר להחזירם לדרך הישר בהשוואה לבגירים... בעניינם של קטינים, גם בעבירות קשות, השמתם מאחורי סורג וברית הוא חריג ולא הכלל... גם בתקופת המעצר, בנסיבות המתאימות ותוך בחינת כל מקרה לגופו של עניין, יש ליתן עדיפות לשיקולי השיקום בעניינם של קטינים, כך שבמקום שהקטין ישהה מאחורי סורג וברית תיבחן אפשרות שילובו במסגרת שיקומית-טיפולית בתוך פרק הזמן הקצר ביותר".

- ראו: בש"פ 7842/10 מדינת ישראל נ' פלוני, (לא פורסם, 3.11.10).

סוף דבר

25. התמונה הקשה המצטיירת מהמקרים שפורטו לעיל אינה של אירועים נקודתיים אלא של פעולות שהתבצעו על פי דפוס קבוע על ידי שוטרים בישובים שונים השייכים למחוזות משטרה שונים.

26. פעולות המשטרה, כמתואר לעיל, פגעו פגיעה קשה בזכויות היסוד החוקתיות לחופש ביטוי, החירות להפגין, חופש ההתאגדות, והחירות האישית של משתתפי פעולות המחאה, ושידרו מסר מסוכן לכלל הציבור. כמו כן, הם היוו אפקט מצנן המרתיע מפני השתתפות במחאה פוליטית המנוגדת לעמדת הרוב. פעולות המשטרה כמתואר לעיל עמדו בסתירה קשה ובוטה להלכה העקבית בדבר ההגנה על חופש הביטוי וחשיבותה דווקא עת עסקינן בנושאים ובזמנים של מחלוקת ציבורית, אשר תוארה על ידי השופט מצא בפרשת **נוביק** בזו הלשון:

"כפי שהודגש לא פעם, חופש הביטוי נועד להגן, לא רק על דעות מקובלות ואהודות, המושמעות בתנאים של שלווה וביישוב הדעת, אלא גם – ובכך עיקר מבחנו של חופש הביטוי – על דעות חריגות, מקוממות ומכעיסות, המושמעות על רקע מאורעות מסעירים ובסגנון בוטה וצורם".

-ראו בג"ץ 2888/97 נוביק נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, פ"ד נא(5) 193, 201.

לאור כל האמור לעיל נבקשך להורות על חקירת ובדיקת התנהלותה של המשטרה נגד המפגינים בתקופה הרלבנטית, וכן הוצאה ופרסום הנחיות ברורות למשטרה, על כל דרגיה, בדבר משמעות מעמדם של חופש הביטוי וחופש ההפגנה כזכויות יסוד חוקתיות; וכן זכויות העצירים כמפורט לעיל.

כמו כן, אנו מבקשים כי תבחנו בשלב זה את הצידוקים להגשת כתבי האישום הרבים שהוגשו מטעם התביעה המשטרית במהלך האירועים הנ"ל. אמנם לא התייחסנו בפנייה זו לכתבי אישום אלה משום שאיננו מייצגים מי מהנאשמים אך הן מהתמונה הכוללת העולה כאן והן ממספר כתבי האישום הגבוהה מתעורר חשד רציני ביותר בדבר הצידוקים המשפטיים להגשת מספר כה גדול של כתבי אישום.

לתשובתכם המהירה נודה.

בכבוד רב,

אראם מחאמיד, עו"ד

העתק: עוה"ד שי ניצן, פרקליט המדינה, בפקס: 02-6467039